

بهینه‌سازی تولید نفت در چاه‌های هوشمند با روش طرح آزمایش‌ها

پژوهش‌نفت

سال بیست و دوم
شماره ۷۱
صفحه ۵۷-۳۸
تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۳/۹
تاریخ پذیرش مقاله ۹۰/۱۲/۱۴

سید علی میرحسنی^{*}، مرتضی حسن آبادی^۱، سید مهدیا مطهری^۲ و امیرعباس عسگری^۳
۱- دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر، دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۲- پژوهشکده مطالعات مخازن و توسعه میادین، پژوهشگاه صنعت نفت

a_mirhassani@aut.ac.ir-

مقدمه

طبيعت بسيار ناهمگن مخازن نفتی زيرزميني منجر به رفتاري متفاوت در توليد نفت در دوره‌های زمانی مختلف می‌شود. برای کنترل بهینه تولید از تکنولوجی چاه هوشمند استفاده می‌شود. شيرهای کنترل هوشمند^۱ از نظر توانمندی در کنترل خروجی سیال به سه دسته باز/بسته، شيرهای چند حالت (گستته) و شيرهایی با بی نهايت حالت (پيوسته) تقسيم می‌شوند. در اين مقاله چگونگي تنظيم بهينه shirهای کنترلي گستته در يك چاه افقي مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. استفاده از شيرهای کنترل هوشمند چاه‌های نفتی در مقاييسه با روش متداول (غیر كنترلي) مزاياي بسيار زيادي دارد كه از جمله اين مزايا می‌توان به افزایش توليد نفت، کاهش توليد آب، افزایش ضريب بازيافت و کاهش هزينه‌های توليد اشاره كرد [۱-۵]. اولين عملیات کنترل هوشمند در آگوست

چکیده

بهینه‌سازی تولید از میادین هيدروکربوري يکی از دغدغه‌های اصلی مدیریت مخازن نفت و گاز است. در این راستا از تکنولوجی چاه هوشمند که در دهه اخیر توسعه یافته، استفاده می‌شود. از جمله چالش‌های مهم این تکنولوجی، تنظيم بهينه shirهای کنترلي هوشمند است. در اين مقاله با هدف بهينه‌سازی تنظيمات shirهای کنترلي هوشمند، نتائج حاصل با حالت معمولي مقاييسه شده است. در اين راستا از روش‌های طرح آزمایش تاگوچی و سطح پاسخ برای مدل‌سازی و تعين ارتباط تنظيمات shirهای کنترلي با مقدار توليد نفت و بهينه‌سازهاي غيرخطي برای تعين تنظيمات بهينه shirهای کنترلي به منظور ييشينه کردن توليد نفت، کمينه کردن توليد آب و کاهش زمان محاسبات استفاده شده است.

واژه‌های کلیدی: شيرهای کنترل هوشمند، چاه هوشمند، بهينه‌سازی، طرح آزمایش تاگوچی، روش سطح پاسخ

1. Intelligent Control Valves (ICV)

مدل ریاضی

برای تعیین عملکرد بهینه شیرهای کترلی در چاه هوشمند، از یک مدل ریاضی استفاده می‌شود. در این مدل سعی بر این است که با رعایت ضوابط مربوطه، سطح مطلوبیت خروجی هر شیر کترلی را طوری تعیین کرد که در مجموع تولید نفت بیشینه گردد. در این مدل ریاضی فرض می‌شود که چاه مورد مطالعه دارای N عدد شیر کترل هوشمند از نوع گستته با K وضعیت متمایز می‌باشد. هدف، بیشینه کردن تولید نفت تجمعی و کمینه کردن تولید آب تجمعی از طریق تنظیم بهینه شیرهای کترلی است. منظور از تولید تجمعی، مجموع تولید از زمان شروع تا پایان افق زمانی است. معادله (۱) تابع هدف را در قالب تفاضل تولید نفت و آب معادله نشان می‌دهد. میزان نفت و آب تجمعی از تمامی شیرهای کترلی به ترتیب از معادلات ۲ و ۳ به دست می‌آید. شمارنده Δ میان شماره شیر کترل است. این معادلات نشان می‌دهد که میزان تولید نفت و آب تجمعی تابعی از نرخ تولید سیال (q_{ti} , bbl/day) و برش آب (W_p %) است.

$$Z = \text{MAX} (N_p - W_p) \quad (1)$$

$$N_p = \sum_{i=1}^N q_{ti} (1 - w_{ci}) \quad (2)$$

$$W_p = \sum_{i=1}^N q_{ti} w_{ci} \quad (3)$$

معادله ۴ ارتباط نرخ جریان سیال نفت (q_{oi}) و آب (q_{wi}) با نرخ تولید کل سیال (q_{ti}) را نشان می‌دهد. معادله ۵ درصد برش آب (w_c) را به صورت نسبت نرخ جریان سیال آب (q_{wi}) به نرخ جریان تولید کل سیال (q_{ti}) را بیان می‌کند.

$$q_{ti} = q_{oi} + q_{wi} \quad (4)$$

$$w_c = \sum_{i=1}^N q_{wi} / \sum_{i=1}^N q_{ti} \quad (5)$$

تابع هدف باید با توجه به محدودیت‌های ۶ و ۷ بیشینه شود. معادله ۶ تضمین می‌کند که مجموع نفت تولیدی از شیرهای کترلی کمتر یا مساوی مقدار ثابت (q_o bbl/day) باشد. معادله

۳۰۰ در دریای شمال انجام شد. تاکنون در بیش از ۱۹۹۷ مورد از مخازن زیر زمینی نقی، سیستم کترل هوشمند نصب شده است. این عملیات زمینه اصلی بهینه‌سازی در چاههای هوشمند را فراهم کرده است [۱]. در سال ۲۰۰۲ بهینه‌سازی شیرهای کترلی برای اولین بار با روش گرادیان مزدوج^۱ مورد بررسی قرار گرفت [۲]. این روش تا سال ۲۰۱۱ برای بهینه‌سازی تنظیمات شیرهای کترلی در اکثر پژوهش‌ها به کار رفته است [۱۱-۱۲]. در سال ۲۰۰۶ از روش شبکه عصبی برای تنظیم بهینه شیرهای کترلی استفاده گردید [۱۲]. در سال ۲۰۰۸ الگوریتمی برای بهینه‌سازی تولید نفت مخازن با به کارگیری چاه هوشمند ارائه شد که برای حل مدل ریاضی، با هدف بهینه‌سازی تنظیمات شیرهای کترلی، از روش چند مرحله‌ای شبیه نیوتون^۲ استفاده شده است [۱۳]. در سال ۲۰۰۹ الگوریتم ژنتیک برای بهینه‌سازی تنظیمات شیرهای کترلی در چاههای هوشمند مورد استفاده قرار گرفته است [۱۴ و ۱۵].

بیان مسئله

تولید نفت از مخازن نقی با عدم قطعیت همراه است که عمدتاً ناشی از عدم شناخت کامل از وضعیت مخزن به دلیل ناهمگونی‌های آن می‌باشد. به همین دلیل برنامه‌ریزی تولید همواره با مشکلات عدیدهای مواجه بوده است. یکی از روش‌های مؤثر برای مواجهه با این عدم قطعیت و مدیریت آن، استفاده از تکنولوژی چاه هوشمند است. شیرهای کترلی درون چاهی یکی از عملگرهای این تکنولوژی است که بهینه‌سازی تولید نفت مستلزم تنظیم بهینه این شیرها است. به کارگیری الگوریتم‌های بهینه‌سازی برای تعیین تنظیمات این شیرها مستلزم حل معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزیی است که ساختاری غیرخطی دارند. حل این معادلات در شرایط مخزن حتی با استفاده از نرم‌افزارهای شبیه‌ساز مخزن، زمان بر و پرهزینه است. از این‌رو باید به دنبال راه حل‌هایی بود که با خطا کم و رعایت قیود حاکم بر مسئله، از جمله میزان تولید نفت بهینه و محدودیت‌های سطح اراضی فراورش نفت از آب با توجه به پارامتر برش آب، بتوان بهینه‌سازی تنظیمات شیرهای کترلی را در دوره‌های زمانی مختلف تولید انجام داد.

1. Conjugate Gradient
2. Multi-step Quasi-newton (SSMQN) Method

معادله ۱۵ ارتباط نرخ جریان سیال با سطح مقطع شیرهای کنترلی را نشان می‌دهد. سطح مقطع شیرهای کنترلی (A_c) با سرعت سیال (V_c) رابطه عکس و با جریان سیال رابطه مستقیم دارد. سطح مقطع A_c را می‌توان با معادله ۱۶ محاسبه کرد.

$$0 \leq A_c = \frac{A_{choke}}{A_{Total}} \leq 1 \quad (16)$$

در معادله ۱۶، A_{total} سطح مقطع شیرهای کنترلی در حالت کاملاً باز و A_{choke} سطح مقطع شیرهای کنترلی است که به عنوان متغیر باید تنظیم شوند [۱۶].

روش‌های طرح آزمایش

طرح آزمایش^۱ به سلسه آزمون‌هایی اتلاف می‌شود که عوامل مؤثر بر یک فرآیند و میزان تأثیر آنها را مشخص می‌کند [۱۷ و ۱۸]. انواع طرح آزمایش را می‌توان به دو روش فاكتوریل کامل^۲ و فاكتوریل جزئی^۳ (کسری) تقسیم کرد. روش تاگوچی^۴ و سطح پاسخ^۵ (RSM)، جزء روش‌های فاكتوریل جزئی هستند که در این مطالعه مورد استفاده قرار گرفته‌اند [۱۹].

روش طرح آزمایش تاگوچی

روش طرح آزمایش تاگوچی یک ابزار بسیار مهم برای طراحی‌های استوار^۶ است. تاگوچی، یک روش ساده و سیستماتیک برای بهینه‌سازی عملکرد، کیفیت و هزینه عوامل ارائه داده است [۲۰].

تابع مورد استفاده در مدل ریاضی به روش تاگوچی به شکل معادله ۱۷ می‌باشد، که به تابع ضرر و زیان^۷ تاگوچی معروف است.

$$L(Y) = K(Y - Y_0)^2 \quad (17)$$

در این معادله $(Y - Y_0)$ نشان دهنده انحراف مشخصه کیفی Y

۷ در صد برش آب در سیال تولید شده از چاه مجهز به شیرهای کنترلی را به مقدار ثابت W_c ٪ محدود می‌کند.

$$\sum_{i=1}^N q_{0i} \leq q_0 \quad (6)$$

$$W_c \leq W_c \quad (7)$$

جریان سیال آب و نفت در محیط متخلخل مخزن به شکل معادلات دیفرانسیل با مشتقان جزئی در معادلات ۸ و ۹ ارائه شده است. از حل این معادلات در هر گرید مخزنی و در هر فاصله زمانی، میزان اشباع سیال نفت و آب به دست می‌آید. نرخ جریان سیال نفت و آب تابعی از میزان اشباع نفت و آب در محیط متخلخل مخزن است که در معادلات ۱۰ تا ۱۲ معرفی شده است.

$$\nabla \cdot \left[\left(\rho_o k_{ro} / \mu_o \right) (\nabla p_o - \rho_o g \nabla e_z) \right] = \phi \frac{\partial (\rho_o S_o)}{\partial t} \quad (8)$$

$$\nabla \cdot \left[\left(\rho_w k_{rw} / \mu_w \right) (\nabla p_w - \rho_w g \nabla e_z) \right] = \phi \frac{\partial (\rho_w S_w)}{\partial t} \quad (9)$$

$$S_w + S_o = 1 \quad (10)$$

$$q_o = f(s_o) \quad (11)$$

$$q_w = f(s_w) \quad (12)$$

معادلات فوق در شرایطی حاکم است که شیرهای کنترلی کاملاً باز باشند. برای ارزیابی اثر میزان باز و بسته بودن شیرهای از معادلات دیگری باید استفاده کرد. با تغییر تنظیمات شیرهای کنترلی عملاً سطح مقطع عبور سیال از مخزن به درون چاه تغییر می‌کند. این تغییر سطح مقطع منجر به ایجاد افت فشار اضافی می‌شود که در معادله ۱۳ داده شده است. بر اساس این معادله، افت فشار کل ناشی از عبور سیال از شیرهای کنترلی برابر با افت فشار ناشی از اصطکاک سیال با لوله جداری به علاوه افت فشار ناشی از عبور سیال از سطح مقطع شیرهای کنترلی است. میزان افت فشار سیال، ناشی از عبور از سطح مقطع شیر کنترلی از معادله ۱۴ محاسبه می‌شود.

$$P_t = \Delta P_c + \Delta P_f \quad (13)$$

$$\Delta P_c = C_u \rho \frac{V_c^2}{2C_v} \quad (14)$$

معادله ۱۴ نشان می‌دهد که تغییرات افت فشار سیال، ناشی از عبور از سطح مقطع شیر کنترلی ($P_c \Delta$) فقط به سرعت سیال (V_c) بستگی دارد.

$$V_c = \frac{q_t}{A_c} \quad (15)$$

1. Design of Experimental (DOE)
2. General Factorial Design
3. Fractional Factorials Design
4. Taguchi Method
5. Response Surface Method (RSM)
6. Robust Design
7. Loss Function

آزمایش، از جدول تحلیل واریانس^۴ استفاده می‌شود. در این جدول مشخص می‌شود که تأثیر کدام عامل در سطح دقت داده شده (α) معنی دار^۵ می‌باشد. تجزیه و تحلیل واریانس برای یک طرح دو عاملی در جدول ۱ داده شده است.

$$SSE = \sum_{i=1}^N e_i^2 = \sum_{i=1}^N (y_i - \hat{y}_i)^2 \quad (19)$$

$$SSR = \sum_{i=1}^N (y_i - \hat{y}_i)^2 = \frac{\left[\sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y}) \right]^2}{\sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2} \quad (20)$$

$$\frac{SSR}{SSE} \approx F_{value} \quad (21)$$

در جدول ۱ منظور از درجه آزادی، ضریب وزنی هر فاکتور است که در مدل در نظر گرفته شده است [۲۶].

تحلیل نتایج مشخصات مخزن

میدان مورد مطالعه در این مقاله یک مخزن طاقدیسی متقارن ماسه سنگی ناهمگون با کانال پرتخلخل و تراوایی بالا است. این مخزن دارای ابعاد $4 \times 4 \text{ km}^2$ و ضخامت 50 m است. این مخزن کلاهک گازی ندارد و دارای آبدھی قوی است. خصوصیات مخزن مورد مطالعه در جداول ۲ و ۳ مجهرز به شیرهای کترلی را به صورت گرافیکی نشان می‌دهد.

از مقدار هدف آن Y_0 است [۲۱ و ۲۲].

به منظور رفع این مشکل، روش طرح آزمایش سطح پاسخ را مورد مطالعه و بررسی قرار داده‌ایم.

روش طرح آزمایش سطح پاسخ

روش سطح پاسخ مجموعه‌ای از روش‌های ریاضی و آماری برای مدل‌سازی و آنالیز مسئله است. از این روش زمانی استفاده می‌شود که پاسخ مسئله (هدف) تحت تأثیر چندین عامل مستقل (ورودی) قرار دارد و هدف بهینه‌سازی این پاسخ است. در این روش چگونگی روابط بین یک یا چند پاسخ با استفاده از تأثیر عوامل مستقل مستقل اندازه‌گیری می‌شود. با توجه به ماهیت غیرخطی مدل ریاضی حاکم بر مسئله، برای بهینه‌سازی تنظیمات شیرهای کترلی از مدل درجه دوم روش سطح پاسخ استفاده می‌شود [۲۳ و ۲۴]. معادله

۱۸ یک مدل عمومی درجه دوم را نشان می‌دهد.

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \beta_{11} x_1^2 + \beta_{22} x_2^2 + \beta_{12} x_1 x_2 + \epsilon \quad (18)$$

سه طرح کاربردی مرکزی^۱، باکس بنکن^۲ و دهلرت^۳ در برآذش مدل مرتبه دوم در روش سطح پاسخ به کار می‌رود. هر سه روش فوق بر پایه ترکیبی از طرح‌های فاکتوریل کامل و فاکتوریل جزئی ساخته شده‌اند [۲۵].

اعتبار سنجی مدل در روش‌های طرح آزمایش

برای آنالیز پارامترها در مدل حاصل از روش طراحی

جدول ۱- تحلیل واریانس برای یک طرح دو عاملی

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	مربع حسابی	F_0
A	SS_A	a-1	$MS_A = \frac{SS_A}{a-1}$	$F_0 = \frac{MS_{Factor}}{MS_E}$
B	SS_B	b-1	$MS_B = \frac{SS_B}{b-1}$	
تداخل	SS_{AB}	(a-1)(b-1)	$MS_{AB} = \frac{SS_{AB}}{(a-1)(b-1)}$	
خطا	SS_E	ab(n-1)	$MS_E = \frac{SS_E}{ab(n-1)}$	
مجموع	SS_T	abn-1		

1. Central Composite Design (CCD)

2. Box-Behnken Design (BBD)

3. Doehlert Design

4. Analysis of Variance (ANOVA)

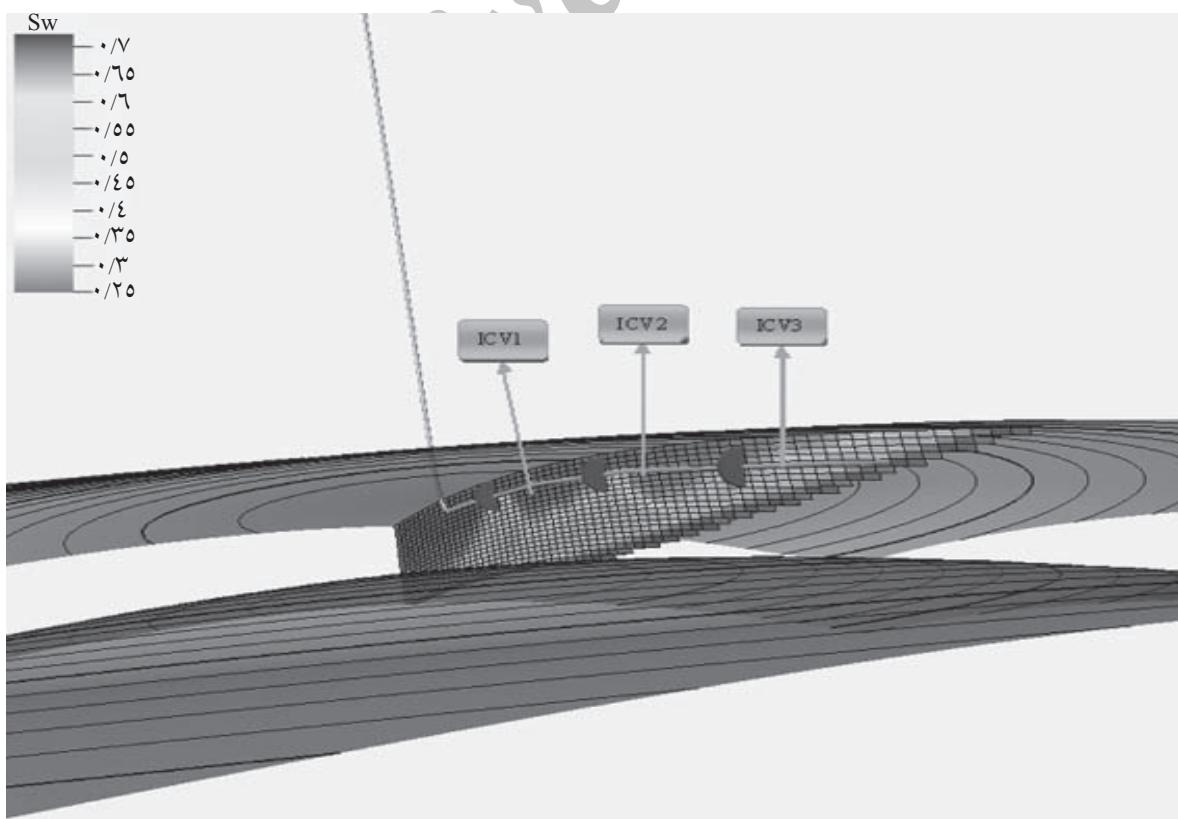
5. Significant

جدول ۲- خصوصیات مدل مخزن مورد مطالعه

کاتال ماسه‌ای	نوع محیط متخلخل مخزن
۸۳	تعداد گریدها در جهت X (N_x)
۷۳	تعداد گریدها در جهت Y (N_y)
۲۰	تعداد گریدها در جهت Z (N_z)
۱۲۱۱۸۰	تعداد کل گریدهای مخزن
۱۰۰	اندازه گرید در جهت X (ft)
۱۰۰	اندازه گرید در جهت Y (ft)
۸	اندازه گرید در جهت Z (ft)

جدول ۳- مشخصات مخزن مورد مطالعه

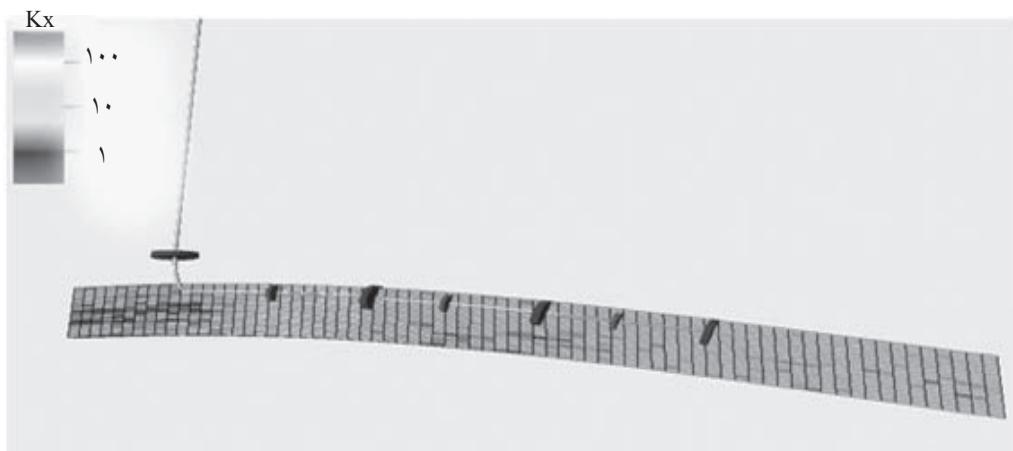
۱۷۰	دما مخزن ($^{\circ}\text{F}$)	۱/۱۱۲	ضریب حجمی سازند (Rbbl/stb)
۳/۸	ویسکوزیته نفت (cp)	۰/۱۷۲	نسبت گاز به نفت (mcf/STB)
۱۲	متوسط تخلخل ماتریس (%)	-۱۱۸۰۸	عمق مینا (ftss)
۶۴	درصد متوسط اشباع نفت (%)	۵۰۰۰	فشار متوسط مخزن در عمق مینا (psi)
5×10^{-6}	تراکم پذیری سنگ مخزن (l/psi)	۵۳	دانسیته نفت (lb/ft ³)
۱۷	متوسط تراوایی در محور افقی (md)	-۱۱۸۰۸	عمق تماس آب-نفت (ftss)
۳/۵	متوسط تراوایی در محور عمودی (md)	۳۵	^۰ API

شکل ۱- نمایش سه بعدی مخزن و چاه افقی هوشمند مجهز به سه شیر کنترلی

و شکل ۲-ج و همچنین میزان تخلخل در شکل ۳ رسم شده است. به علاوه مشخصات مخزن مورد مطالعه در جدول ۳ توصیف شده است.

مهم‌ترین مشخصه مخزن، میزان تراوایی و تخلخل آن است. میزان تراوایی در سه بعد فضایی مخزنی بر روی محورهای X، Y و Z به ترتیب در شکل‌های ۲-الف، ۲-ب

شکل ۲-الف) مقطع عرضی توزیع تراوایی مخزن (روی محور X)

شکل ۲-ب) مقطع عرضی توزیع تراوایی مخزن (روی محور Y)

شکل ۲-ج) مقطع عرضی توزیع تراوایی مخزن (روی محور Z)

شکل ۳- مقطع عرضی توزیع تخلخل مخزن

به روز رسانی می شود، مورد مطالعه قرار گرفته است. برای پیاده سازی مدل ریاضی چاه هوشمند، قیود ۶ و ۷ با شرایط زیر لحاظ شده است. میزان برش آب مجاز کمتر یا کنترلی ۶۰٪ و مجموع کل جریان نفت تولیدی از شیرهای کنترلی حداقل برابر با 3000 bbl/day است. میزان برش آب با توجه به محدودیت تأسیسات سطح اراضی جدا سازی آب از نفت و محدودیت تولید روزانه نفت بر اساس مطالعات و تحلیل نفت موجود در مخزن، توسط کارشناسان تعیین شده است.

نحوه آزمایش ها

نتایج حاصل از حل مدل ریاضی با روش تاگوچی - L_{25}

با توجه به وجود سه شیر کنترلی پنج حالت در این چاه هوشمند، روش تاگوچی با کمک آرایه های متعدد (L_{25}) مجموع تمام حالت های ممکن، یعنی $125^{\text{آزمایش}}$ در حالت فاکتوریل کامل ($5^{\text{آزمایش}} = 125$) را به $25^{\text{آزمایش}}$ کاهش داد که نتایج آن در دوره زمانی اول (۰ تا ۲ سال) در جدول ۵ ارائه شده است.

اعتبار سنجی مدل حاصل از روش تاگوچی

جدول تحلیل واریانس روش تاگوچی بر روی میزان نفت و آب تجمعی تولیدی از هر شیر کنترلی در دوره زمانی اول در جداول ۶ و ۷ داده شده است.

مخزن فوق، دارای یک چاه نفتی افقی است. بخش افقی این چاه به طول 1400 m ، مجهر به سه شیر کنترل هوشمند است که فاصله شیرها از یکدیگر حدود 400 m است. شیر کنترلی اول در پاشنه^۱، شیر کنترلی دوم در وسط و شیر کنترلی سوم در پنجه^۲ چاه نصب شده است. برای شیرهای کنترلی که در اینجا به صورت گستته به کار گرفته شده، پنج حالت متفاوت مطابق با جدول ۴ فرض می شود. سطح مقطع هر شیر کنترلی در بازه $(0/022 \text{ و } 0)$ بر حسب فوت مربع است. یعنی حالت کاملاً باز شیر کنترلی $0/022 \text{ ft}^2$ و حالت کاملاً بسته آن صفر فوت مربع است (برای راحتی در محاسبات حالت کاملاً باز معادل ۱ و بقیه حالت ها نسبت به بازه $(1 \text{ و } 0)$ در نظر گرفته می شود).

جدول ۴- وضعیت پنج گانه سطح مقطع در شیرهای کنترل هوشمند

ICV(s)	حالات سطح مقطع	ft^2
۱	کاملاً بسته	۰
۲	$0/3^*$ ($0/022$)	
۳	$0/5^*$ ($0/022$)	
۴	$0/8^*$ ($0/022$)	
۵	کاملاً باز	1^* ($0/022$)

در این مقاله برداشت از مخزن نفت از طریق یک چاه هوشمند در بازه زمانی ده ساله که در هر دوره دو ساله

1. Heel
2. Toe

جدول ۵- آزمایش‌های تاگوچی (دوره زمانی اول)

اجرا	موقعیت ICV1	موقعیت ICV2	موقعیت ICV3	تحمیل نفت (MMbbl)	تجمع آب (MMbbl)
۱	۱	۱	۱	۰	۰
۲	۱	۲	۲	۴/۶۷	۴/۰۷
۳	۱	۳	۳	۵/۰۴	۴/۲۷
۴	۱	۴	۴	۵/۰۱	۴/۳۱
۵	۱	۵	۵	۵/۲۸	۴/۳۹
۶	۲	۱	۲	۵/۰	۴/۹۲
۷	۲	۲	۳	۷/۱۶	۴/۴۲
۸	۲	۳	۴	۷/۳۶	۵/۵
۹	۲	۴	۵	۷/۳۱	۵/۴۸
۱۰	۲	۵	۱	۴/۵۹	۴/۹
۱۱	۳	۱	۳	۵/۶	۵/۰۴
۱۲	۳	۲	۴	۷/۶۱	۵/۶۱
۱۳	۳	۳	۵	۷/۷۵	۵/۶۶
۱۴	۳	۴	۱	۴/۸۸	۴/۶
۱۵	۳	۵	۲	۵/۲۶	۵/۱
۱۶	۴	۱	۴	۷/۰۵	۵/۲۲
۱۷	۴	۲	۵	۷/۶۹	۵/۶
۱۸	۴	۳	۱	۵/۱۲	۴/۶۵
۱۹	۴	۴	۲	۵/۶۸	۵/۲۱
۲۰	۴	۵	۳	۵/۷۲	۵/۳۴
۲۱	۵	۱	۵	۶/۳	۵/۳
۲۲	۵	۲	۱	۵/۱۱	۴/۶۱
۲۳	۵	۳	۲	۷/۳۵	۵/۴۶
۲۴	۵	۴	۳	۵/۸۱	۵/۳۷
۲۵	۵	۵	۴	۵/۸۵	۵/۳۹

جدول ۶- جدول تحلیل واریانس برای مدل نفت تجمعی در روش تاگوچی (دوره زمانی اول)

منبع	مجموع مربعات	درجه آزادی	مربع حسابی (متوسط)	F Value	P-Value Prob>F	-
Model	۲/۵۶۶ E +۰۲۸	۱۲	۲/۱۳۹ E +۰۲۷	۳۲/۰۶	۰/۰۰۰۱ >	معنی دار
A-A	۱/۵۳۵ E +۰۲۸	۴	۳/۸۳۷ E +۰۲۷	۵۷/۵۲	۰/۰۰۰۱ >	-
B-B	۲/۱۰۳ E +۰۲۷	۴	۵/۳۸۱ E +۰۲۶	۸/۰۷	۰/۰۰۲۱	-
C-C	۸/۱۶۴ E +۰۲۶	۴	۲/۰۴۱ E +۰۲۷	۳۰/۶۰	۰/۰۰۰۱ >	-
Residual	۸/۰۰۵ E +۰۲۶	۱۲	۷/۷۷۱ E +۰۲۵۷	-	-	-
Cor Total	۲/۶۴۷ E +۰۲۸	۲۴	-	-	-	-

جدول ۷- جدول تحلیل واریانس برای مدل آب تجمعی در روش تاگوچی (دوره زمانی اول)

منبع	مجموع مریعات	درجه آزادی	مریع حسابی (متوسط)	F Value	P-Value Prob>F	-
مدل	۲/۶۴۸ E +۰۲۵	۱۲	۲/۲۰۷ E +۰۲۴	۲۵/۶۷	< ۰/۰۰۰۱	معنی دار
A-A	۹/۸۷۵ E +۰۲۴	۴	۲/۴۶۹ E +۰۲۴	۲۸/۷۱	< ۰/۰۰۰۱	-
B-B	۳/۰۴۹ E +۰۲۴	۴	۷/۶۲۴ E +۰۲۳	۸/۸۷	۰/۰۰۱۴	-
C-C	۱/۵۶ E +۰۲۵	۴	۳/۳۹۰ E +۰۲۴	۳۹/۴۲	< ۰/۰۰۰۱	-
باقیمانده	۱/۰۳۲ E +۰۲۴	۱۲	۸/۵۹۹ E +۰۲۲	-	-	-
Cor Total	۲/۷۵۲ E +۰۲۵	۲۴	-	-	-	-

این بردار نشان می‌دهد که شیر اول کاملاً بسته، شیر دوم کاملاً باز و شیر سوم فقط $\frac{۰}{۳}$ باز است.

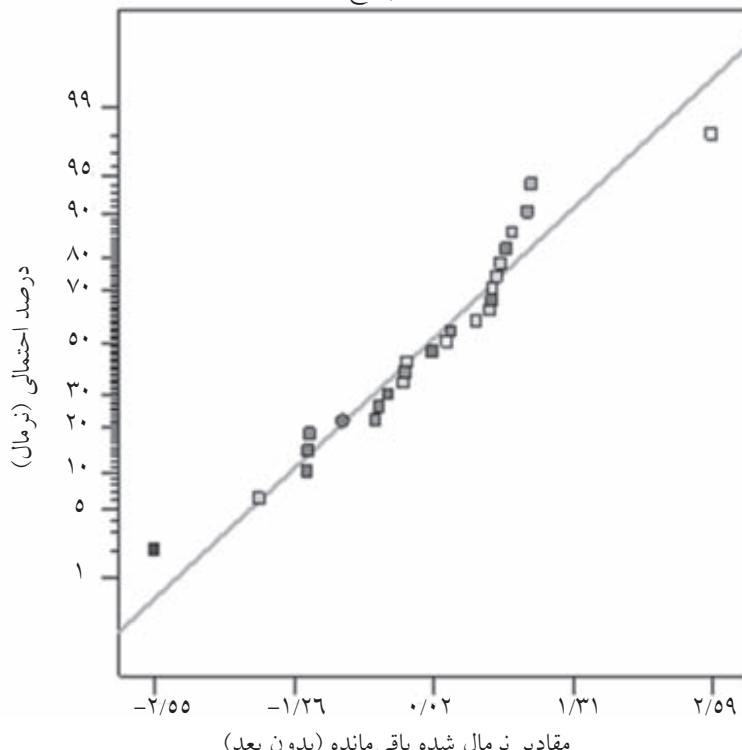
بر این اساس در دوره زمانی اول، برآورد تولید نفت و آب تجمعی از روش تاگوچی به ترتیب معادل $۴/۵۹$ و $۴/۳۴$ میلیون بشکه به دست آمده که دارای خطای ۲% در مقایسه با نتایج به دست آمده از شبیه ساز مخزن با تنظیمات مشابه است. این مقدار خطای نشان دهنده نزدیک بودن مدل پیش‌بینی تاگوچی به جواب بهینه مسئله می‌باشد.

این جداول نشان می‌دهد که با مدل نفت و آب تجمعی مذکور، دقت $\alpha=۹۵\%$ معنی دار می‌باشند.

نمودارهای احتمال نرمال-خطای نفت و آب تجمعی در شکل‌های ۴ و ۵ رسم شده است. این دو نمودار دقت بالای مدل‌های نفت و آب تجمعی به روش تاگوچی را نشان می‌دهد. تنظیمات پیشنهادی روش تاگوچی برای تولید مناسب نفت و آب تجمعی در دوره زمانی اول به شرح ذیل می‌باشد:

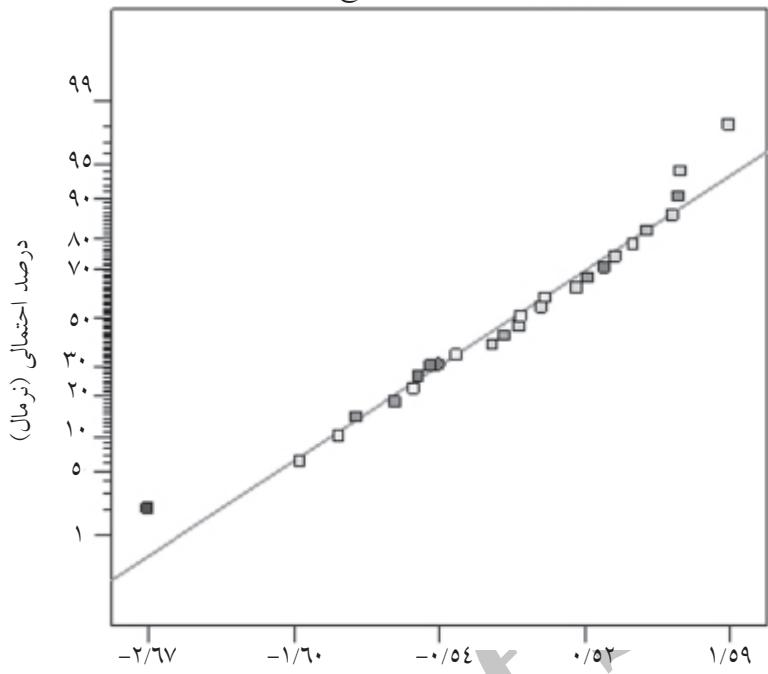
$$(ICV=1, ICV=5, ICV3=2)$$

نمودار نرمال-خطای پاسخ

شکل ۴- نمودار احتمال نرمال-خطای پاسخها در مدل نفت تجمعی به روش تاگوچی (دوره زمانی اول)

نمودار نرمال-خطای پاسخ

شکل ۵- نمودار احتمال نرمال- خطای پاسخها در مدل آب تجمعی به روش تاگوچی (دوره زمانی اول)

نفت تجمعی در روشن متداول ۲۵٪ افزایش یافته است.

نتایج حاصل از حل مدل ریاضی با روش سطح پاسخ

روش سطح پاسخ با به کارگیری طرح مرکب مرکزی (CCD)، تعداد ۱۲۵ آزمایش در حالت فاکتوریل کامل را به ۲۰ آزمایش کاهش داد که این آزمایش‌ها برای دوره زمانی اول در جدول ۹ ارائه شده است.

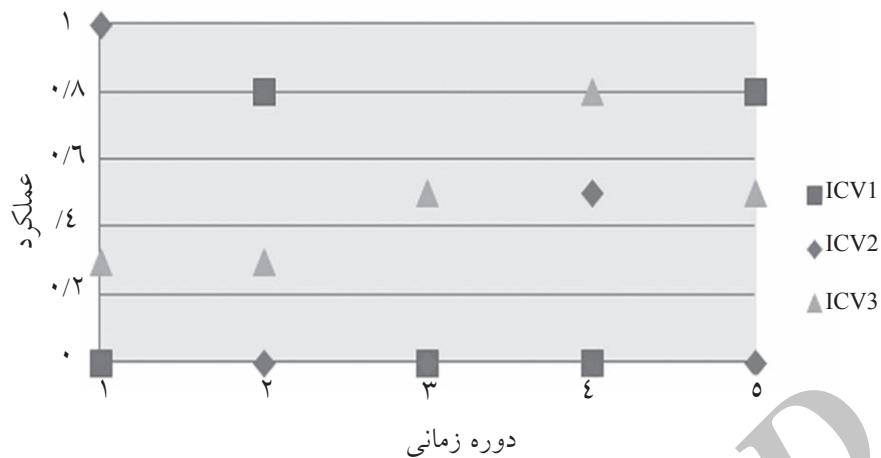
اعتبار سنجی مدل حاصل از روش سطح پاسخ

تحلیل واریانس روش سطح پاسخ بر روی میزان نفت و آب تجمعی تولیدی از هر شیر در دوره زمانی اول در جداول ۱۰ و ۱۱ داده شده است.

تنظیمات بهینه به دست آمده با استفاده از روش تاگوچی در دوره زمانی اول تا پنجم در جدول ۸ و شکل ۶ داده شده است. در انتهای دوره زمانی ۱۰ ساله و با اعمال مجموعه تنظیمات بهینه برای شیرهای کترلی در پنج فاصله زمانی، میزان بهینه نفت تجمعی به ۴/۸۵ و آب تجمعی به ۴/۸۲ میلیون بشکه می‌رسد. با توجه به محدودیت‌های در نظر گرفته شده برای مدل مخزن، در انتهای افق زمانی ۱۰ ساله در روشن معمول (عدم به کارگیری شیرهای کترلی) میزان نفت تجمعی ۳/۷۰ و آب تجمعی ۳/۲۰ میلیون بشکه به دست آمده است. میزان نفت تجمعی در روشن تاگوچی در پایان دوره زمانی پنجم (در سال دهم) در مقایسه با میزان

جدول ۸- تنظیمات بهینه شیرهای کترلی در ۵ دوره متفاوت روش طرح آزمایش تاگوچی

دوره زمانی	موقعیت‌های بهینه شیرهای کترلی	ICV1	ICV2	ICV3
۱		۱	۵	۲
۲		۴	۱	۲
۳		۱	۱	۳
۴		۱	۳	۴
۵		۴	۱	۳

شکل ۶- نمایش تنظیمات بهینه شیرهای کنترلی در پنج دوره زمانی متوالی به روش تاگوچی

جدول ۹- آزمایش‌های سطح پاسخ با طرح (CCD) (دوره زمانی اول)

اجرا	موقعیت ICV1	موقعیت ICV2	موقعیت ICV3	تجمع آب (MMbbl)	تجمع نفت (MMbbl)	تجمع آب (MMbbl)
۱	۲	۲	۲	۵/۸۹	۵/۲۹	
۲	۴	۲	۲	۶/۶۷	۵/۵۵	
۳	۲	۴	۲	۶/۱۶	۵/۴	
۴	۴	۴	۲	۵/۶۷	۵/۳	
۵	۲	۲	۴	۶/۰۸	۵/۴	
۶	۴	۲	۴	۶/۸۵	۵/۶۴	
۷	۲	۴	۴	۶/۲۵	۵/۴۶	
۸	۴	۴	۴	۵/۷۵	۵/۳۶	
۹	۱	۳	۳	۵/۶۸	۵/۱۹	
۱۰	۵	۳	۳	۶/۴۷	۵/۵۳	
۱۱	۳	۱	۳	۶/۲۶	۵/۴۴	
۱۲	۳	۵	۳	۵/۶	۵/۲۸	
۱۳	۳	۳	۱	۵/۹۲	۵/۱۸	
۱۴	۳	۳	۵	۶/۶۹	۵/۶۱	
۱۵	۳	۳	۳	۶/۷۳	۵/۶۳	
۱۶	۳	۳	۳	۶/۷۳	۵/۶۳	
۱۷	۳	۳	۳	۶/۷۳	۵/۶۳	
۱۸	۳	۳	۳	۶/۷۳	۵/۶۳	
۱۹	۳	۳	۳	۶/۷۳	۵/۶۳	
۲۰	۳	۳	۳	۶/۷۳	۵/۶۳	

جدول ۱۰- جدول تحلیل واریانس برای مدل نفت تجمعی در روش سطح پاسخ (دوره زمانی اول)

منبع	مجموع مربعات	درجه آزادی	مربع حسابی (متوسط)	F Value	P-Value Prob>F	-
مدل	۴/۳۱۵ E +۰۱۱	۹	۴/۷۹۴ E +۰۱۰	۸/۷۸	۰/۰۰۱۱	با اهمیت
A-ICV1	۵/۵۰۰ E +۰۱۰	۱	۵/۵۰۰ E +۰۱۰	۱۰/۰۸	۰/۰۰۹۹	
B-ICV2	۲/۹۶۷ E +۰۱۰	۱	۲/۹۶۷ E +۰۱۰	۵/۴۳	۰/۰۴۲۰	
C-ICV3	۷/۸۸۶ E +۰۱۰	۱	۷/۸۸۶ E +۰۱۰	۱۴/۴۵	۰/۰۰۳۵	
AB	۶/۲۲۰ E +۰۱۰	۱	۶/۲۲۰ E +۰۱۰	۱۱/۴۰	۰/۰۰۷۱	
AC	۱/۷۰۹ E +۰۰۷	۱	۱/۷۰۹ E +۰۱۰	۳/۱۳۱ E +۰۰۳	۰/۹۵۶۵	
BC	۸/۲۹۱ E +۰۰۸	۱	۸/۲۹۱ E +۰۱۰	۰/۱۵	۰/۷۰۴۹	
A ²	۹/۰۰۲ E +۰۱۰	۱	۹/۰۰۲ E +۰۱۰	۱۶/۴۹	۰/۰۰۲۳	
B ²	۸/۹۵۳ E +۰۱۰	۱	۸/۹۵۳ E +۰۱۰	۱۶/۴۰	۰/۰۰۲۳	
C ²	۶/۶۵۳ E +۰۱۰	۱	۶/۶۵۳ E +۰۱۰	۱۲/۰۲	۰/۰۰۶۰	
باقیمانده	۵/۵۴۹ E +۰۱۰	۱۰	۵/۴۵۹ E +۰۱۰	-	-	
Lack of Fit	۵/۴۵۹ E +۰۱۰	۵	۱/۰۹۲ E +۰۱۰	-	-	
خطا	۰/۰۰۰	۵	۰/۰۰۰	-	-	
Cor Total	۴/۸۶۱ E +۰۱۱	۱۹	-	-	-	

جدول ۱۱- جدول تحلیل واریانس برای مدل آب تجمعی در روش سطح پاسخ (دوره زمانی اول)

منبع	مجموع مربعات	درجه آزادی	مربع حسابی (متوسط)	F Value	P-Value Prob>F	-
مدل	۳/۴۷۸ E +۰۱۲	۹	۳/۸۶۵۲ E +۰۱۱	۱۸/۶۴	۰/۰۰۰۱	با اهمیت
A-ICV1	۲/۵۸۰ E +۰۱۱	۱	۲/۵۸۰ E +۰۱۱	۱۲/۴۰	۰/۰۰۵۵	
B-ICV2	۵/۶۱۰ E +۰۱۱	۱	۵/۶۱۰ E +۰۱۱	۲۷/۰۷	۰/۰۰۰۴	
C-ICV3	۲/۵۲۲ E +۰۱۱	۱	۲/۵۲۲ E +۰۱۱	۱۲/۱۷	۰/۰۰۵۸	
AB	۸/۱۶۲ E +۰۱۱	۱	۸/۱۰۲ E +۰۱۱	۳۹/۰۸	۰/۰۰۰۱	
AC	۶/۷۹۱ E +۰۰۷	۱	۶/۷۹۱ E +۰۰۷	۳/۲۷۶ E +۰۰۳	۰/۹۵۵۵	
BC	۳/۹۹۸ E +۰۰۹	۱	۳/۹۹۸ E +۰۰۹	۰/۱۹	۰/۶۶۹۹	
A ²	۶/۳۹۶ E +۰۱۱	۱	۶/۳۹۶ E +۰۱۱	۳۰/۸۶	۰/۰۰۰۲	
B ²	۹/۸۵۱ E +۰۱۱	۱	۹/۸۵۱ E +۰۱۱	۴۷/۰۲	۰/۰۰۰۱	
C ²	۲/۴۱۹ E +۰۱۱	۱	۲/۴۱۹ E +۰۱۱	۱۱/۶۷	۰/۰۰۶۶	
باقیمانده	۲/۰۷۳ E +۰۱۱	۱۰	۲/۰۷۳ E +۰۱۰	-	-	
Lack of Fit	۲/۰۷۳ E +۰۱۱	۵	۴/۱۴۶۳ E +۰۱۰	-	-	
خطا	۰/۰۰۰	۵	۰/۰۰۰	-	-	
Cor Total	۳/۷۸۵ E +۰۱۲	۱۹	-	-	-	

$$W_p = F_{Water}(A, B, C) = 6732000 + 137500 A - 202700 B + 135900 C - 318200 A \times B - 2912/62 A \times C - 22253/87 B \times C - 94210700 A^2 - 261500 B^2 + 129600 C^2 \quad (23)$$

نمودار حاصل از مدل ریاضی تولید نفت تجمعی از روش سطح پاسخ برای شیرهای A و B در شکل ۹-الف و نمودار حاصل از مدل ریاضی تولید آب تجمعی برای شیرهای A و B در شکل ۹-ب رسم شده است. تنظیمات پیشنهادی روش سطح پاسخ برای تولید مناسب نفت و آب تجمعی در دوره زمانی اول که از بیشینه کردن تابع $(F_{oil} - F_{Water})$ به دست آمده، به شرح ذیل می‌باشد:

$$(ICV1=4, ICV2=4, ICV3=4)$$

این بردار نشان می‌دهد که شیر اول، شیر دوم و شیر سوم همه در حالت ۰,۸ باز هستند.

بر این اساس در دوره زمانی اول برآورد تولید نفت و آب تجمعی از روش سطح پاسخ به ترتیب معادل ۵,۴۴ و ۵,۹۸ میلیون بشکه به دست آمده که دارای خطای ۱/۷٪ در مقایسه با نتایج حاصله از شبیه ساز مخزن با تنظیمات مشابه است. این مقدار خطای نشان دهنده نزدیک بودن مدل پیش‌بینی شده سطح پاسخ به جواب بهینه مسئله است.

تنظیمات بهینه در روش سطح پاسخ در دوره زمانی اول تا پنجم در جدول ۱۲ و شکل ۱۰ داده شده است.

مطابق اطلاعات این جداول، مدل نفت و آب تجمعی، با دقیقیت $\alpha = 95\%$ معنی‌دار می‌باشد. بر اساس مدل ارائه شده، تعامل پارامترها در قالب AC (شیر کنترلی اول و سوم) و BC (شیر کنترلی دوم و سوم) قابل اغماض است.

نمودارهای احتمال نرمال-خطای نفت و آب تجمعی در شکل‌های ۷ و ۸ رسم شده است. این دو نمودار نشان دهنده دقیق بالای آماری مدل‌های نفت و آب تجمعی به روش سطح پاسخ هستند.

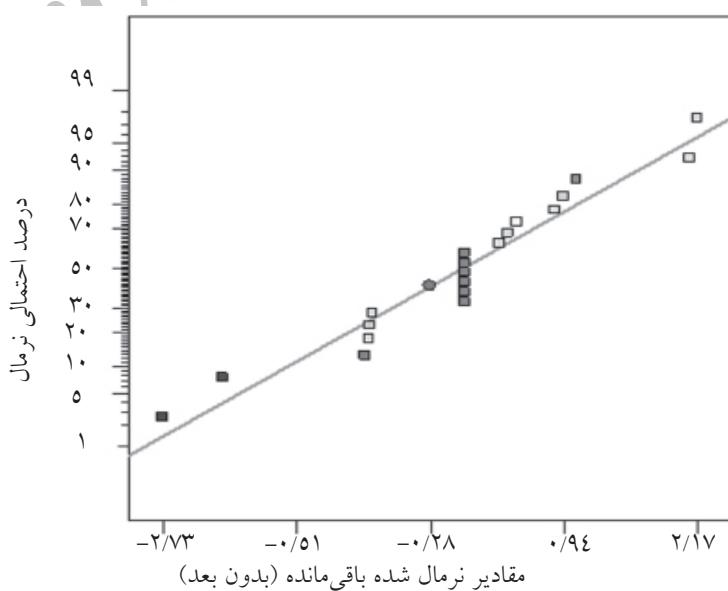
مزیت روش سطح پاسخ به روش تاگوچی در ارائه یک مدل ریاضی از رفتار شیرهای کنترلی می‌باشد که روش تاگوچی قادر چنین مدلی است.

برای بهینه‌سازی مدل ریاضی ارائه شده با روش سطح پاسخ از الگوریتم‌های بهینه‌سازی برنامه‌ریزی غیرخطی مرتبه دوم^۱ (QP) استفاده شده است.

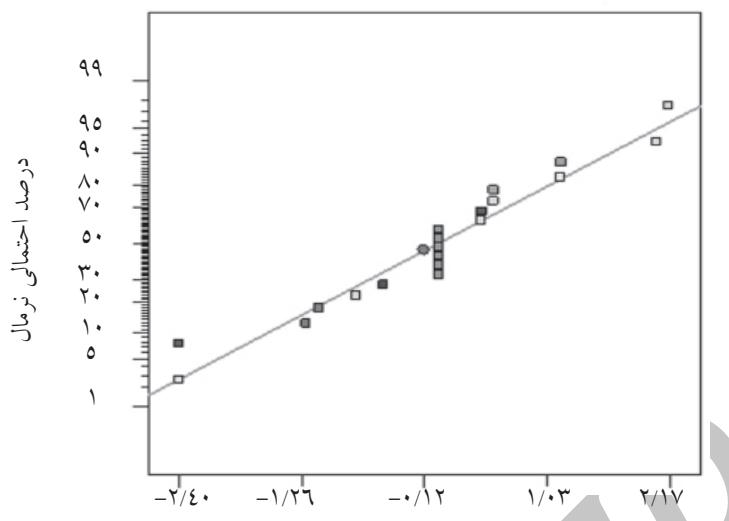
مدل ریاضی نفت تجمعی در روش سطح پاسخ به شرح زیر است:

$$N_p = F_{oil}(A, B, C) = 5629000 + 63461/27 A - 4666/90 B + 75987/75 C - 88179 A \times B - 1461/62 A \times C - 10180/25 B \times C - 79035/94 A^2 - 78817/53 B^2 + 129600 C^2 \quad (22)$$

مدل ریاضی آب تجمعی در روش سطح پاسخ به صورت رابطه زیر است:

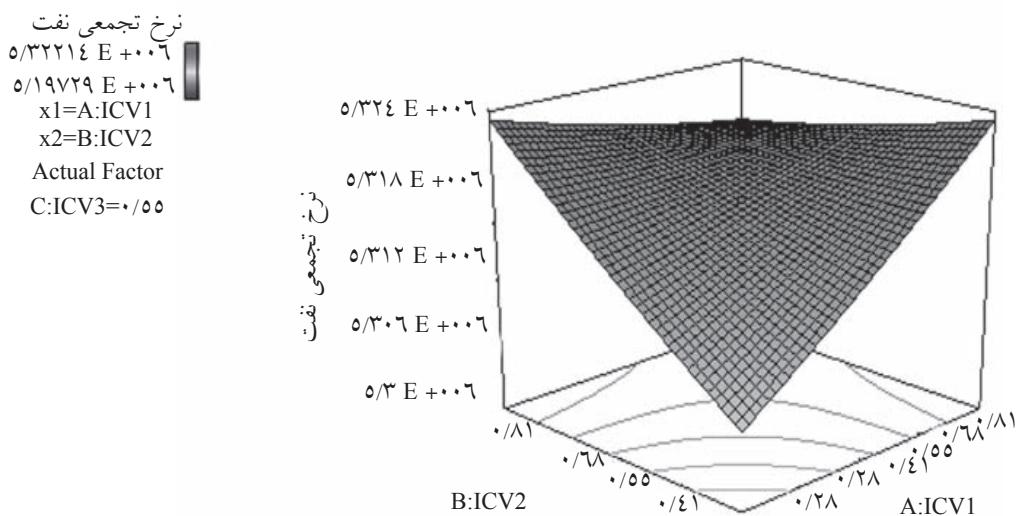

شکل ۷- نمودار نرمال-خطای پاسخ‌ها در مدل نفت تجمعی به روش سطح پاسخ (دوره زمانی اول)

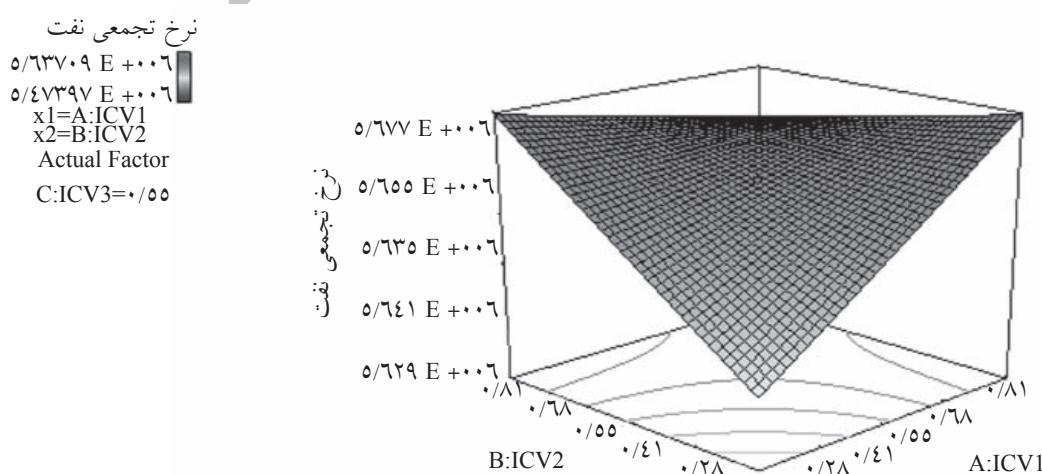

مقادیر نرمال شده باقی‌مانده (بدون بعد)

شکل ۸- نمودار نرمال- خطای پاسخ‌ها در مدل آب تجمعی به روش سطح پاسخ (دوره زمانی اول)

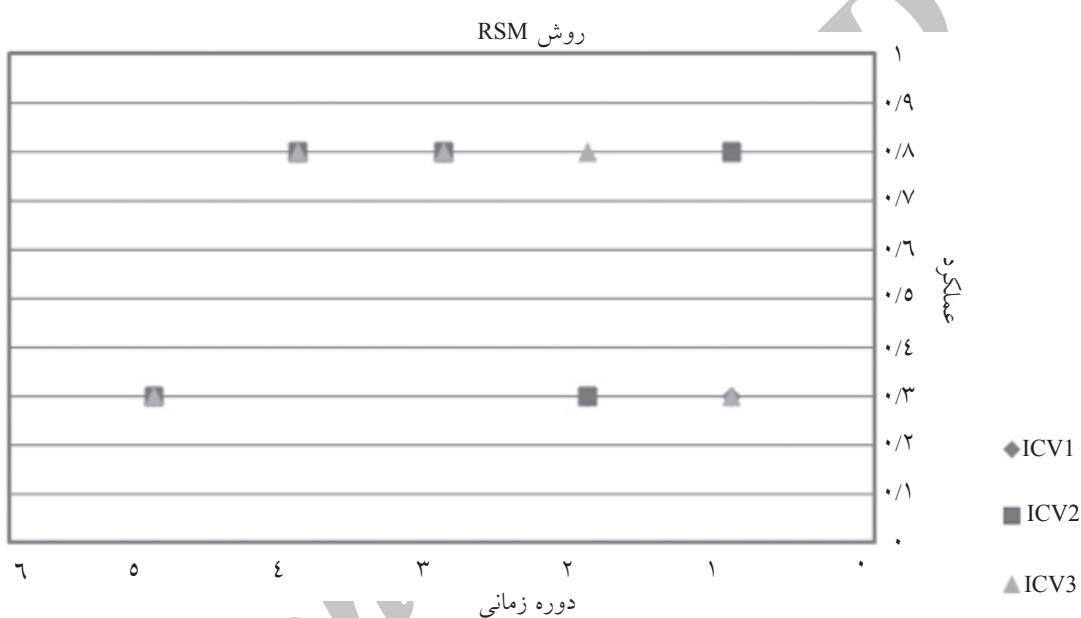
شکل ۹-الف- نمودار مدل تجمعی برای ICV1 و ICV2 به روش سطح پاسخ (دوره زمانی اول)

شکل ۹-ب- نمودار آب تجمعی برای ICV1 و ICV2 به روش RSM (دوره زمانی اول)

جدول ۱۲- تنظیمات بهینه شیرهای کنترلی در پنج دوره متفاوت روش RSM با طرح (CCD)

دوره زمانی	موقعیت‌های بهینه شیرهای کنترلی		
	ICV1	ICV2	ICV3
۱	۲	۴	۲
۲	۲	۲	۴
۳	۴	۴	۴
۴	۴	۴	۴
۵	۲	۲	۲

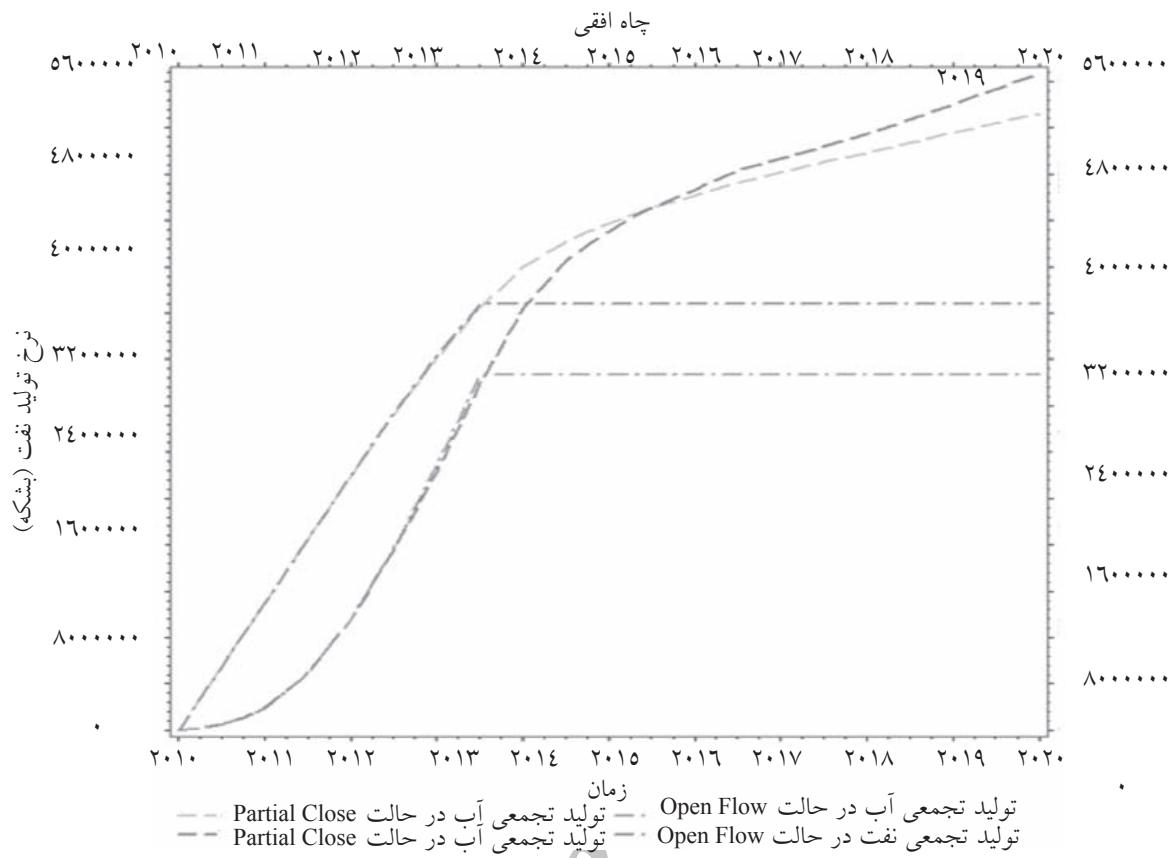
شکل ۱۰- نمایش تنظیمات بهینه شیرهای کنترلی در پنج دوره زمانی متوالی به روش سطح پایین

به دست می‌آید که میزان نفت تجمعی در روش سطح پاسخ به اندازه ۴۵٪ نسبت به حالت متدائل افزایش داشته است (جدول ۱۳). این مقایسه در تولید نفت و آب در شکل ۱۱ مشاهده می‌شود.

در انتهای دوره زمانی ۱۰ ساله و با اعمال مجموعه جواب‌های بهینه برای تنظیم شیرهای کنترلی در پنج دوره زمانی، به روش سطح پاسخ میزان بهینه نفت تجمعی ۵/۲۸ و آب تجمعی به ۵/۵۹ میلیون بشکه می‌رسد. با مقایسه روش سطح پاسخ با روش متدائل در تولید نفت این نتیجه

جدول ۱۳- میزان نفت و آب تجمعی با توجه به تنظیمات بهینه شیرهای کنترلی در پایان ده سال

روش آزمایش	میزان آب تجمعی (MMbbl)	میزان نفت تجمعی (MMbbl)	ضریب بازیافت نفت (%)	افزایش تولید نسبت به روش معمولی (%)	خطای روش کنترل هوشمند نسبت به شبیه‌ساز مخزن (%)
متداول	۲/۷۵	۳/۳	۶	-	-
تاتگوچی	۴/۶	۴/۳	۷/۶	۲۵	۲
سطح پاسخ	۵/۵	۵/۹	۹	۴۵	۱/۷

شکل ۱۱- مقایسه تولید نفت و آب تجمعی در حالت کنترل هوشمند (Partial) و حالت متداول (Open Flow)

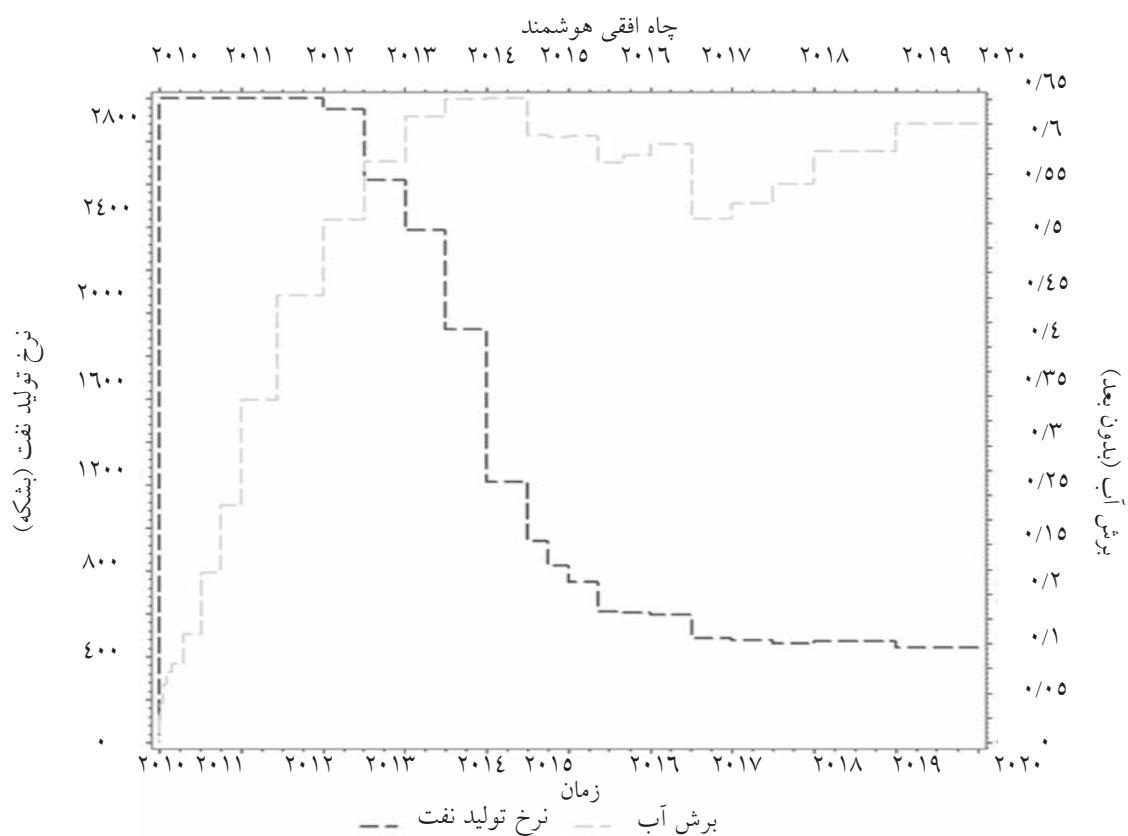
همچنین مقایسه نتایج حالت کلی با روش سطح پاسخ، نشان دهنده کاهش تعداد آزمایش‌ها در روش سطح پاسخ به کمتر از یک ششم تعداد حالت کلی است که معادل زمان ۲۰۰ دقیقه است. جواب به دست آمده به روش سطح پاسخ نسبت به جواب حالت کلی ۱۵٪ است.

اهمیت کاهش زمان در انجام محاسبات زمانی مشخص تر می‌شود که هوشمندسازی در یک مخزن نفتی با تعداد چاههای زیاد و در نتیجه تعداد شیرهای کنترلی زیاد اجرا شود. در این شرایط برای اجرای هر شبیه‌سازی زمان قابل توجهی مورد نیاز است که کاهش هر چه بیشتر تعداد اجرای شبیه‌سازی‌ها، برای بهینه‌سازی عملکرد شیرهای کنترلی مقرر شوند. ضریب بازیافت تولید نفت که نشان دهنده میزان موفقیت در برداشت از نفت موجود در مخزن است، در روش متداول، طرح آزمایش تاگوچی و روش سطح پاسخ پایین به ترتیب ۶/۷٪ و ۹٪ می‌باشد.

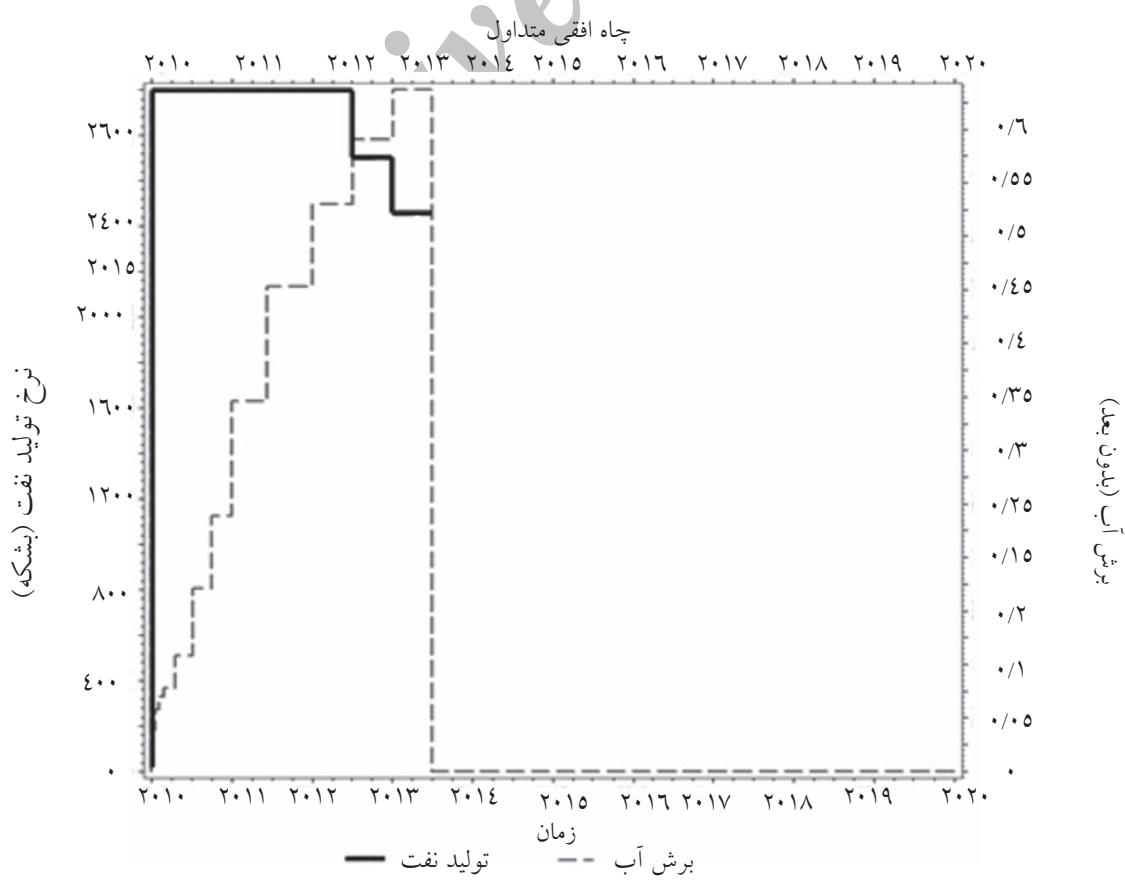
مقایسه عملکرد روش متداول با روش کنترل هوشمند

مقایسه نرخ تولید نفت و برش آب مجاز در دو روش متداول و کنترل هوشمند در شکل‌های ۱۲ و ۱۳ نشان می‌دهد که تولید نفت در کنترل هوشمند تا ده سال ادامه داشته و چاه همچنان در حال تولید است. در صورتی که در روش متداول تولید نفت در همان سه سال اول پایان می‌یابد. علت این رخداد، عدم کنترل بر تولید سیال است که منجر به افزایش برش آب فراتر از حد مجاز و در نتیجه بسته شدن چاه می‌شود.

به منظور بررسی خطای ناشی از کاهش تعداد آزمایش‌ها، میزان نفت و آب تجمعی با استفاده از اطلاعات به دست آمده از اجرای کلیه آزمایش‌ها محاسبه شده است. در حالت کلی ۱۲۵ آزمایش برای رسیدن به تنظیم بهینه شیرهای کنترلی است که این کار حدود ۱۲۵۰ دقیقه زمان می‌برد. تعداد آزمایش در روش تاگوچی به یک پنجم که معادل زمان ۲۵۰ دقیقه است، کاهش می‌یابد. جواب به دست آمده به روش تاگوچی نسبت به جواب حالت کلی دارای خطای

شکل ۱۲- نمایش نرخ تولید نفت و برش آب در حالت کنترل هوشمند به روش سطح پایین

شکل ۱۳- نمایش نرخ تولید نفت و برش آب در حالت متداول (غیر کنترلی)

علائم و نشانه‌ها

i : شمارنده تعداد شیر کنترل هوشمند ($i=1,2,3,\dots,N$)
پارامترهای مدل ریاضی

W_c : میزان برش آب بر حسب درصد

q_o : حداکثر نفت قابل تولید (bbl/day)

t : مراحل زمانی برای به روز رسانی چاه هوشمند بر حسب سال

متغیرهای مدل ریاضی

q_t : نرخ جريان کل سیال (bbl/day)

N_p : نفت تجمعی (میزان نفت از زمان برداشت تا آخرین تولید) (bbl)

W_p : آب تجمعی (میزان آب از زمان برداشت تا آخرین تولید) (bbl)

q_{oi} : نرخ جريان نفت خارج شده از هر شیر کنترلی (bbl/day)

W_{ci} : نرخ جريان آب خارج شده از هر شیر کنترلی (bbl/day)

متغیرهای تابع ضرر و زیان تاگوچی

Y : مشخصه کیفی مانند: ابعاد، اندازه،...

Y_0 : مشخصه کیفی هدف

K : ضریب ثابتی که وابسته به هزینه ساختار فرآیند ساخت می‌باشد.

نمادهای شیرهای کنترلی در جداول تحلیل واریانس به صورت زیر داده شده است:

A=ICV1, B=ICV2, C=ICV3

نتیجه‌گیری

با توجه به انجام کلیه مراحل بهینه‌سازی تولید با روش‌های طرح آزمایش تاگوچی و سطح پاسخ نتایج زیر به دست آمد که نشان دهنده برتری روش سطح پاسخ نسبت به روش تاگوچی است:

- افزایش قابل توجه تولید نفت در حالت کنترل نسبت به حالت متداول

- افزایش دوره زمانی تولید از مخزن در حالت کنترل هوشمند نسبت به حالت متداول

- افزایش قابل توجه ضریب بازیافت مخزن در حالت کنترل هوشمند نسبت به حالت متداول

- افزایش قابل توجه تولید نفت در روش سطح پاسخ نسبت به روش تاگوچی

- کاهش قابل توجه زمان محاسبات با به کارگیری روش‌های تاگوچی و سطح پاسخ نسبت به روش متداول

- تناسب عملکرد شیرهای کنترلی با ناهمگونی‌های مخزن

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از آقای دکتر ضیاء الدین شفایی بابت کمک و راهنمایی‌های ایشان در آشنایی با نرم‌افزار DX7 و پژوهشگاه صنعت نفت بابت ایجاد محیطی آموزشی و در اختیار قراردادن نرم‌افزارهای شبیه‌ساز مخزن نهایت تشکر و قدردانی را داریم.

مراجع

- [1]. Gao C., Rajeswaran T., Curtin U., and Nakagawa E., "A literature Review on Smart-Well Technology", presented to the SPE 106011 and Operations Symposium held in Oklahoma, U.S.A., 31 March-3 April, 2007 .
- [2]. Yeten B., Durlofsky L.J., and Khalid A., Optimization of Smart Well Control, presented to the SPE Conf, held in Calgary, Alberta ,Canada, pp. 4-7 November, 2002.
- [3]. Oberwinker C., Stundner M., and Team D., "From real time data to production optimization" presented to the SPE 87008 Asia pacific Conference, pp. 29-30 March, 2004.
- [4]. Naus M.M.J.J, Dolle N., and Jansen J.-D "Optimization of commingled production using infinitely variable Inflow Control Valves", presented to the SPE 90959 Annual technical Conference and Exhibition , Houston, pp. 26-29 September, 2005 .

- [5]. Yeten B., Brouwer D.R., Durlofsky L.J, and Aziz K. "Decision analysis under uncertainty for smart well deployment", Journal of petroleum Science & Engineering, 43, pp. 183-199, 2004.
- [6]. Aitokhuehi I., and Durlofsky L.J., "Optimization the performance of smart wells in complex reservoirs using continuously updated geological models", Journal of petroleum Science & Engineering, 48, pp. 254-264, 2005.
- [7]. Taware S., Sharne M., Alhuthali A.H., and Gupta A.D., "Optimal water flood management under geological uncertainty using accelerated production strategy", presented to the SPE 133882 Annual technical Conference and Exhibition held in Florence, Italy, pp. 19-22, September 2010.
- [8]. Alhuthali A.H., Gupta A.D., Yuen B., and Fontanilla J.P., "Field applications of waterflood optimization via optimal rate control with smart well", presented to the SPE 118948 Reservoir Simulation Symposium held in The Woodlands, Texas, pp. 2-4, February 2009.
- [9]. Van Essen G.M., Jansen J.D., Brouwer D.R., Douma S.G., Rollett K.I., and Harris D.P., "Optimization of smart wells in the St. Joseph Field", presented to the SPE 123563 Asia Pacific Oil and Gas Conference and Exhibition held in Jakarta, Indonesia, pp. 4-6, August 2009.
- [10]. Alhuthali A.H., Gupta A.D., Yuen B., and Fontanilla J.P., "Optimal rate under Geologic Uncertainty", presented to the SPE/DOE 113628 improved oil recovery symposium held in Tulsa, Oklahoma, U.S.A, pp. 19-23, April 2008.
- [11]. Shuai Y., White C.D., Zhang H., and Sun T., "Using multiscale regularization to obtain realistic optimal Control Strategies", presented to the SPE 142043 Reservoir Simulation Symposium held in The Woodlands, Texas, USA, pp. 21-23 February 2011.
- [12]. Moreno J.C., Bradley D., Gurpinar O., Richter P., Hussain A., Shammari M., and Garni S., "Optimized workflow for designing complex wells", presented to the SPE 99999 Europec/EAGA conference and Exhibition held in Vienna, Austria, pp. 12-15, June 2006 .
- [13]. Meun P., Tondel P., Godhavn J.M., and Aamo O.M., "Optimization of Smart Well production through nonlinear model predictive control", presented to the SPE Conf and Exhibition held in Amsterdam , The Netherlands, pp. 25-27, February 2008.
- [14]. Al-Ghareeb Z.M., Horne R.N., Yuen B.B., and Shenawi S.H., "Proactive optimization of oil recovery in multilateral wells using real time production data", presented to the SPE 124999 Annual Technical Conference and Exhibition held in New Orleans, USA, pp. 4-7, October 2009.
- [15]. Al-Ghareeb Z.M., *Monitoring and control of Smart Wells*, MSc Dissertation, Stanford University, 2009.
- [16]. Conejeros R., and Lenoach B., "Model-based optimal of dual completion wells", Journal of Petroleum Science and Engineering Vol, 43, pp. 1-14, 2004.
- [17]. Anderson M.J., Whitcomb P.J., "DOE Simplified: practical tools for effective experimentation", by Productivity, DX7 manual, 2000.
- [18]. Beielstein T.B., Chiarandini M., Paquete L., and Preuss M., *Experimental Methods for the Analysis of Optimization Algorithms*, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2010.
- [19]. Montgomery D.C., *Design and Analysis of Experiments*, John Wiley & Sons, 2001.
- [20]. Roy R.K., *A primer on the TAGUCHI method* by van nostrand reinhold, 1990.

- [21]. Singh H., and Kumar P., “*Optimizing multi-machining characteristics through Taguchi’s approach and utility concept*”, J. Manufact. Technol. Manage, 17, pp. 255–274, 2006.
- [22]. Singh H., Kumar P., “*Quality optimization of turned parts (En 24 steel) by Taguchi method*”, Prod. J. 144, pp. 43–49, 2003.
- [23]. Aggarwal A., Singh H., Kumar P., Singh M., “*Optimization power consumption for CNC turned parts using response surface methodology and Taguchi technique-A comparative analysis*”, Materials Processing Technology 200, pp. 373-384, 2008.
- [24]. Myers R.H., and Montgomery D.C., *Response Surface Methodology: Process and Product Optimization Using Designed Experiments*, by John Wiley & Sons, 2002.
- [25]. Carley K.M., Natalia Y., Kamneva N.Y., and Reminga J., *Response Surface Methodology*, CASOS Technical Report, 2004.
- [26]. Mehrabani J.V., Noaparast M., Mousavi S.M., Dehghan R., and Ghorbani A., “*Process optimization and modeling of sphalerite flotation from a low-grade Zn-Pb ore using response surface methodology*” Sphalerite Purification Technology 72, pp. 242-249, 2010.